

Adresat: Dnei Raisa Apolschi, Președinte, Dlui Tudor Deliu, Secretar, Comisia Juridică, Numiri și Imunități, Parlament

De la: Centrul de Resurse Juridice din Moldova (CRJM), persoane de contact: Vladislav Gribincea (email: vladislav.gribincea@crjm.org, mob: 079485070) sau Nadejda Hriptievschi (email: nadejda.hriptievschi@crjm.org, mob: 069817237), tel: 022-843-601

Subiect: Propuneri pentru modificarea Proiectului de lege nr. 423 cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor (în versiunea publicată pe pagina web a Parlamentului la înregistrarea proiectului)

Data: 17 aprilie 2014

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
Capitolul I: Dispoziții generale			
1.	<u>Art. 3. Temeiurile răspunderii disciplinare</u> Judecătorii răspund disciplinar pentru comiterea abaterilor disciplinare prevăzute de prezenta lege. Încălcarea prevederilor altor acte normative atrage răspunderea disciplinară numai în cazurile în care fapta constituie o abatere disciplinară în conformitate cu art. 4.	Completarea cu următorul text: <u>În cazul în care fapta comisă de judecător constituie infracțiune sau contravenție, judecătorul poate fi atras la răspundere disciplinară după stabilirea tragerii la răspundere penală sau contravențională. În asemenea situații, procedura disciplinară se suspendă până la data devenirii irevocabile a hotărârii instanței de judecată pe cauza penală sau contravențională.</u>	Pentru a prevedea relația între răspunderea disciplinară și răspunderea penală sau contravențională pentru comiterea faptelor care sunt pasibile de ambele tipuri de răspundere. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, ¹ p. 14.
2.	<u>Art. 4. Abaterile disciplinare</u> (1) Constituie abatere disciplinară: (a) nerespectarea îndatoririi de a se abține atunci când judecătorul știe sau trebuie să știe că există una dintre circumstanțele prevăzute de lege pentru abținerea sa, precum și	Înlocuirea cu următorul text: <u>încălcarea obligației de imparțialitate;</u>	Pentru a include un spectru mai larg de potențiale acțiuni ale judecătorului. Prevederea aceasta este inclusă în art. 22 al legii nr. 544 cu privire la statutul judecătorului și

¹ Opinia comună a Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege privind răspunderea disciplinară a judecătorilor, din 24 martie 2014.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	formularea de declarații repetate și nejustificate de abținere în aceeași cauză, care are ca efect tergiversarea examinării cauzei;		este aplicată în practică.
	(g) încălcarea, din motive imputabile judecătorului, a termenelor de îndeplinire a acțiunilor de procedură, inclusiv a termenelor de redactare a hotărârilor judecătorești și de transmitere a copiilor acestora participanților la proces;	Comasarea ambelor abateri disciplinare prin înlocuirea cu următorul text: <u>neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere și/sau necorespunzătoare, fără o justificare rezonabilă, a obligațiilor de serviciu;</u>	Pentru a include și aspecte ce țin de calitatea performanței, nu doar aspectul ce ține de termene. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 25.
	(j) neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere, imputabilă judecătorului, a unei obligații de serviciu;		
	(m) comiterea unei fapte care întrunește elementele unei infracțiuni sau contravenții, dacă aceasta a adus atingere prestigiului justiției;	Modificarea după cum urmează: <u>comiterea unei infracțiuni sau contravenții, dacă aceasta a adus atingerea prestigiului justiției;</u>	Pentru claritate.
	(2) Constituie abatere disciplinară comisă de președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare, din motive imputabile acestora, a atribuțiilor stabilite de articolul 16 ¹ din Legea nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească și dacă aceasta a afectat activitatea instanței.	Modificarea după cum urmează: (2) Constituie abatere disciplinară comisă de președinții și vicepreședinții instanțelor judecătorești <u>neîndeplinirea sau îndeplinirea cu întârziere sau necorespunzătoare, fără o justificare rezonabilă</u> , a atribuțiilor stabilite de art. 16 ¹ din Legea nr. 514-XIII din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească.	Pentru claritate și pentru a limita aplicarea abaterilor disciplinare pentru încălcări minore. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 34-36.
3.	<u>Art. 6. Sancțiunile disciplinare</u> (6) Eliberarea din funcția de judecător	Modificarea după cum urmează după cum urmează:	Pentru a clarifica faptul că eliberarea din funcție este cea mai gravă

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	<p>reprezintă încetarea de drept a împuternicirilor judecătorului ca urmare a comiterii unei abateri disciplinare. Propunerea de eliberare din funcția de judecător este înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii în modul stabilit de lege.</p>	<p>(6) <u>Eliberarea din funcția de judecător reprezintă încetarea de drept a împuternicirilor judecătorului și constituie cea mai gravă sancțiune disciplinară. Eliberarea din funcție se aplică pentru comiterea abaterilor disciplinare de o gravitate sporită sau în cazul comiterii repetate a abaterilor disciplinare.</u> Propunerea de eliberare din funcția de judecător este înaintată de Consiliul Superior al Magistraturii în modul stabilit de lege.</p>	<p>sanțiune și se aplică pentru abaterile cele mai grave.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 42.</p>
	<p>(7) Eliberarea din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță se aplică cu abaterile disciplinare stabilite la art. 4 alin. (2) al prezentei legi și presupune încetarea mandatului de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești. Propunerea de eliberare din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță se înaintază de Consiliul Superior al Magistraturii, în modul stabilit de lege.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(7) <u>Eliberarea din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță presupune încetarea mandatului de președinte sau vicepreședinte al instanței judecătorești și se aplică pentru comiterea abaterilor disciplinare stabilite la art. 4 alin. (2) al prezentei legi, care prezintă o gravitate sporită sau comise în mod repetat.</u> Propunerea de eliberare din funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță se înaintază de Consiliul Superior al Magistraturii, în modul stabilit de lege.</p>	<p>Pentru a clarifica faptul că eliberarea din funcția de președinte sau vicepreședinte se aplică pentru abaterile cele mai grave comise de președinți sau vicepreședinți.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 43.</p>
4.	<p><u>Art. 7. Condițiile și consecințele aplicării sancțiunilor disciplinare</u></p> <p>(5) Pe perioada acțiunii sancțiunilor disciplinare judecătorul nu poate fi transferat, numit, în funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță sau promovat în altă instanță.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(5) Pe perioada acțiunii sancțiunilor disciplinare judecătorul nu poate fi numit în funcția de președinte sau vicepreședinte de instanță sau promovat în altă instanță.</p>	<p>Propunem excluderea interzicerii de a transfera judecătorii într-o altă instanță pe perioada acțiunii sancțiunii disciplinare pentru a nu împiedica transferul în cazul în care acesta este necesar pentru buna funcționare a întregului sistem.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 45.</p>
Capitolul II. Colegiul disciplinar			

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
5.	<p><u>Art. 8. Statutul și competența colegiului disciplinar</u> (1) Colegiul disciplinar este un organ independent, care examinează cauzele disciplinare în privința judecătorilor și aplică sancțiuni disciplinare.</p>	<p>Completarea după cum urmează:</p> <p>(1) Colegiul disciplinar este un organ independent, care examinează cauzele disciplinare în privința judecătorilor <u>în funcție și judecătorilor demisionați pentru faptele comise în timpul exercitării mandatului de judecător</u> și aplică sancțiuni disciplinare.</p>	<p>Completarea este propusă pentru claritate și coroborare cu prevederile art., 7 alin. (1).</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 47.</p>
	<p><u>Art. 8. (2):</u> a) formează completele de admisibilitate; b) examinează contestațiile privind respingerea sesizării de către completul de admisibilitate;</p>	<p>Recomandăm excluderea acestor prevederi.</p>	<p>Propunem acordarea competenței de a intenta și clasa procedurile disciplinare Inspecției Judiciare</p>
6.	<p><u>Art. 9. Componenta și durata mandatului colegiului disciplinar</u> (5) Mandatul membrilor colegiului disciplinar se prelungește de drept pînă la constituirea unui colegiu într-o nouă componentă.</p>	<p>Completarea după cum urmează:</p> <p><u>Mandatul membrilor se prelungește și pînă la pronunțarea hotărârii pe cauzele aflate în examinare.</u></p>	<p>Pentru a asigura posibilitatea de a finaliza examinarea cauzelor începute de membrii a căror mandat expiră.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 51.</p>
7.	<p><u>Art. 10. Alegerea și numirea membrilor colegiului disciplinar</u> (1) Membrii colegiului disciplinar din rîndul judecătorilor sînt aleși de Adunarea Generală a Judecătorilor după cum urmează: 2 judecători din cadrul Curții Supreme de Justiție, 2 judecători din cadrul curților de apel și un judecător din cadrul judecătoriilor. Judecătorii din judecătorii pot fi aleși în colegiul disciplinar doar dacă au vechime în muncă în funcția de judecător de cel puțin 6 ani.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(1) Membrii colegiului disciplinar din rîndul judecătorilor sînt aleși <u>prin vot secret de adunările judecătorilor din instanțele judecătorești corespunzătoare gradului de jurisdicție</u>, după cum urmează: 2 judecători din cadrul Curții Supreme de Justiție, 2 judecători din cadrul curților de apel și un judecător din cadrul judecătoriilor. Judecătorii din judecătorii pot fi aleși în colegiul disciplinar doar dacă au vechime în muncă în funcția de judecător de cel puțin 6 ani. <u>(1)¹ Adunările judecătorilor pentru alegerea membrilor colegiului disciplinar sunt convocate de Consiliul Superior al Magistraturii. Alegerea judecătorilor membri ai colegiului</u></p>	<p>Experiența anilor 2013-2014 arată că alegerea judecătorilor de către Adunarea Generală a Judecătorilor poate fi destul de problematică și îndelungată, de aceea propunem alegerea de către adunările generale ale instanțelor judecătorești de fiecare grad de jurisdicție.</p> <p>În cazul în care nu se acceptă și se menține alegerea judecătorilor de către Adunarea Generală a Judecătorilor, urmează de completat</p>

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
		<p><u>disciplinar este organizată de Consiliul Superior al Magistraturii conform procedurii prevăzute în regulamentul de activitate a colegiului disciplinar, adoptat de Consiliul Superior al Magistraturii.</u></p>	<p>alin. (1) cu următoarea prevedere: „Modul de alegere a judecătorilor membri al colegiului disciplinar este prevăzut de regulamentul cu privire la funcționarea Adunării Generale a Judecătorilor SAU regulamentul de activitate al colegiului disciplinar, adoptat de Consiliul Superior al Magistraturii”. În acest caz, celelalte alineate ale art. 10 urmează a fi ajustate corespunzător.</p>
	<p>(2) La Adunarea Generală a Judecătorilor sunt aleși 5 membri supleanți, cu respectarea proporționalității stabilite la alin. (1). Membrii supleanți continuă mandatul membrului colegiului disciplinar în cazul survenirii uneia dintre situațiile prevăzute la art. 11 alin. (3).</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p><u>La adunările judecătorilor pentru alegerea membrilor colegiului disciplinar sunt aleși 5 membri supleanți, cu respectarea proporționalității stabilite la alin. (1). Membrii supleanți continuă mandatul membrului colegiului disciplinar în cazul survenirii uneia dintre situațiile prevăzute la art. 11 alin. (3). Membrii supleanți sunt aleși conform procedurii prevăzute în regulamentul de activitate a colegiului disciplinar.</u></p>	<p>Pentru a coordona cu procedura de alegere a membrilor.</p>
	<p>(3) Membrii colegiului disciplinar din rîndul reprezentanților societății civile, inclusiv 4 membri supleanți, sînt numiți de Ministrul Justiției, fiind selectați prin concurs public. Concursul este organizat de o comisie de selecție a candidaților din care fac parte și reprezentanții desemnați de Consiliul Superior al Magistraturii. Componența numerică și nominală, modul de funcționare a comisiei, precum și criteriile de selecție a</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(3) Membrii colegiului disciplinar din rîndul reprezentanților societății civile, inclusiv 4 membri supleanți, <u>sunt selectați prin concurs public de Comisia pentru selectarea membrilor colegiului disciplinar și sînt numiți în funcție de ministrul justiției la propunerea Comisiei respective. Ministrul justiției poate refuza numirea candidaților propuși de comisie doar în cazul incompatibilității acestora cu funcția de membru al colegiului disciplinar. În acest caz, Comisia va organiza un concurs nou pentru selectarea membrului respectiv. Comisia pentru selectarea membrilor colegiului disciplinar este</u></p>	<p>Pentru a clarifica faptul că ministrul justiției doar numește formal membrii selectați prin concurs public, astfel instituindu-se garanții contra eventualelor abuzuri.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 54.</p>

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	candidaților sînt stabilite în regulamentul privind selecția membrilor colegiului disciplinar, aprobat de Ministerul Justiției, după consultarea cu Consiliul Superior al Magistraturii.	<u>creată prin ordinul ministrului justiției și include 5 membri: 3 membri numiți de ministrul justiției și 2 membri numiți de Consiliul Superior al Magistraturii.</u> Modul de funcționare a comisiei și procedura concursului public sînt stabilite în regulamentul privind selecția membrilor colegiului disciplinar, aprobat de Ministerul Justiției, după consultarea cu Consiliul Superior al Magistraturii.	
8.	<p><u>Art. 11. Încetarea mandatului membrului colegiului disciplinar</u> (2) Propunerea motivată a colegiului disciplinar privind revocarea mandatului unui membru al colegiului disciplinar se transmite organului care a numit sau a ales membrul respectiv, pentru a revoca mandatul și a-l substitui cu un alt membru.</p> <p>(3) În cazul încetării sau revocării mandatului unui membru al colegiului disciplinar, locul acestuia va fi ocupat de membrul supleant.</p>	<p>Completarea după cum urmează:</p> <p><u>Propunerea motivată a colegiului disciplinar este obligatorie pentru organul care a numit sau ales membrul respectiv.</u></p> <p>Completarea după cum urmează:</p> <p>În cazul încetării sau revocării mandatului unui membru al colegiului disciplinar, locul acestuia va fi ocupat de membrul supleant, <u>conform ordinii prestabilite la data numirii sau alegerii membrilor supleanți.</u></p>	<p>Pentru a preveni situații în care organul care a numit sau ales membrul al cărui mandat este propus pentru revocare, refuză să revoce mandatul respectiv. Această prevedere va consolida rolul colegiului disciplinar și-i va permite să-și prelungească activitatea. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 56.</p> <p>Pentru a asigura claritate în procesul de substituire și a preveni abuzuri. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 57.</p>
9.	<p><u>Art. 12. Președintele colegiului disciplinar</u> (1) Președintele colegiului disciplinar este ales cu votul secret al majorității membrilor colegiului (3) În cazul vacanței funcției de președinte sau al absenței temporare a președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate de către membrul cel mai în vîrstă al colegiului.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(1) Președintele și vicepreședintele colegiului disciplinar este ales cu votul secret al majorității membrilor colegiului. <u>Președintele colegiului este ales cu votul secret al majorității membrilor colegiului. Vicepreședintele colegiului devine membrul care acumulează cele mai multe voturi după președinte.</u> (3) În cazul vacanței funcției de președinte sau al absenței temporare a președintelui, atribuțiile acestuia sînt exercitate</p>	<p>Pentru a alege un vicepreședinte de către membrii colegiului și nu desemnarea după vîrstă, care nu este un criteriu potrivit pentru exercitarea atribuțiilor de vicepreședinte. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 58.</p>

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
		de către <u>vicepreședintele</u> colegiului.	
10.	<u>Art. 14. Recuzarea și abținerea membrilor colegiului disciplinar</u> (5) Nu se admite recuzarea sau abținerea, dacă în rezultatul abținerii sau recuzării, va fi imposibil de asigurat caracterul deliberativ al ședinței colegiului disciplinar.	Modificarea după cum urmează: (5) <u>În cazul în care, în rezultatul abținerii sau recuzării, este imposibil de asigurat caracterul deliberativ al ședinței colegiului disciplinar, pentru examinarea cauzei este respectiv este invitat membrul supleant conform ordinii prevăzute în regulamentul de activitate al colegiului disciplinar.</u>	Pentru a preveni situații în care un membru este impus să participe, deși ar fi trebuit recuzat sau s-a abținut. Practica invitării membrilor supleanți ar fi similară practicii CtEDO (judecătorii ad-hoc naționali) și este utilizată și în practica altor tribunale internaționale. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 63.
11.	<u>Art. 15. Modul de activitate a Colegiului disciplinar</u> (1) Colegiul disciplinar își desfășoară activitatea în cadrul ședințelor plene și în cadrul ședințelor completelor de admisibilitate.	Modificarea după cum urmează: (1) Colegiul disciplinar își desfășoară activitatea în cadrul ședințelor plene și în cadrul completelor formate din <u>trei membri, conform procedurii prevăzute de regulamentul de activitate al colegiului disciplinar.</u>	În cazul în care se acceptă propunerea de a exclude etapa admisibilității sesizărilor, pentru a exclude această etapă și, respectiv, a aduce în conformitate întreg textul proiectului de lege (a se vedea mai multe argumente la art. 18 mai jos). În același timp, propunem includerea unei prevederi generale cu privire la posibilitatea creării completelor din cel puțin trei membri ai colegiului, pentru a examina plângerile împotriva deciziilor Inspecției Judiciare privind respingerea sesizării sau clasarea procedurii disciplinare.
12.	<u>Tot textul proiectului care nu este modificat în urma propunerilor</u>	Sintagmele "completul de admisibilitate" sau "completele de admisibilitate" urmează a fi substituite respectiv cu " <u>completul din trei membri</u> " sau " <u>completele din trei membri</u> ".	A se vedea comentariul de mai sus.

Capitolul III. Procedura examinării cauzelor disciplinare.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
13.	<p><u>Art. 18. Etapele procedurii disciplinare</u> Procedura disciplinară include următoarele etape:</p> <p>a) depunerea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare;</p> <p>b) verificarea sesizărilor de către Inspekția Judiciară;</p> <p>c) examinarea admisibilității sesizărilor pentru pornirea procedurii disciplinare de către completul de admisibilitate;</p> <p>d) examinarea cauzelor disciplinare de către colegiul disciplinar;</p> <p>e) adoptarea hotărârilor pe cauzele disciplinare.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>Procedura disciplinară include următoarele etape:</p> <p>a) depunerea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare;</p> <p>b) verificarea sesizărilor de către Inspekția Judiciară;</p> <p>c) examinarea cauzelor disciplinare de către colegiul disciplinar <u>sau de către completul din trei membri și adoptarea hotărârilor pe cauzele disciplinare.</u></p>	<p>Propunem excluderea etapei examinării admisibilității sesizărilor, așa cum este prevăzute de proiectul de lege, pentru a eficientiza procedura disciplinară. Menținerea acestei etape va complica în mod nejustificat procedura disciplinară. Potrivit datelor statistice pentru anii 2010-2013, anual sunt examinate mai mult de 2,000 de sesizări cu privire la abaterile disciplinare. O parte considerabilă dintre acestea nu sunt vădit neîntemeiate. Examinarea a câteva sute de dosare de către completele de admisibilitate va necesita eforturi sporite din parte membrilor colegiului disciplinar (reamintim că în ultimii ani colegiul disciplinar a examinat anual până la 70 de dosare, iar membrii colegiului spuneau că activitatea în colegiu a reprezentat sarcină considerabilă pentru ei).</p> <p>Având în vedere că proiectul de lege propune excluderea validării hotărârilor Colegiului, iar adoptarea hotărârilor de către Colegiul sau complet nu poate fi separată de procesul de examinare a cauzei disciplinare, propunem excluderea etapei de adoptare a hotărârii ca etapă separată a procedurii disciplinare, fiind parte a etapei de examinare a cauzelor disciplinare, care este finalizată cu adoptarea hotărârilor.</p>

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
Secțiunea I. Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare ale judecătorilor			
14.	<u>Art. 19. Sesizarea privind faptele care pot constitui abateri disciplinare</u> (4) Revocarea sesizării nu exclude începerea sau desfășurarea procedurii disciplinare.	Completarea după cum urmează: (4) Revocarea sesizării nu exclude începerea sau desfășurarea procedurii disciplinare, <u>în cazul în care interesul public o cere.</u>	Pentru a limita continuarea procedurilor disciplinare nemerituoase sau minore. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 67.
Secțiunea II. Verificarea sesizărilor			
15.	<u>Secțiunea II. Verificarea sesizărilor</u>	Completarea după cum urmează: Secțiunea II. Verificarea sesizărilor <u>de către Inspekția Judiciară.</u>	Pentru a aduce în conformitate cu art. 18, care reglementează etapele procedurii disciplinare.
16.	<u>Art. 22. Restituirea și respingerea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare</u> (2) În cazul în care din conținutul sesizării se constată circumstanțe prevăzute la art. 20 alin. (2), inspectorul-judecător, în termen de 10 zile din data când i-a fost repartizată, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată. Decizia este semnată de inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea și contrasemnată de inspectorul judecător principal. Decizia inspecției judiciare de respingere a sesizării poate fi contestată de către autorul sesizării, în termen de 15 zile de la data recepționării deciziei, la completul de admisibilitate al colegiului disciplinar.	Modificarea după cum urmează: <u>Art. 22. Restituirea și respingerea sesizărilor privind faptele care pot constitui abateri disciplinare și intentarea procedurii disciplinare</u> (2) În cazul în care din conținutul sesizării se constată circumstanțe prevăzute la art. 20 alin. (2), inspectorul-judecător, în termen de 10 zile din data când i-a fost repartizată, printr-o decizie motivată, respinge sesizarea ca fiind vădit neîntemeiată <u>sau intentează procedura disciplinară.</u> Decizia este semnată de inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea și contrasemnată de inspectorul judecător principal. (3) <u>Decizia inspecției judiciare de respingere a sesizării poate fi contestată de către autorul sesizării, în termen de 15 zile de la data recepționării deciziei, conform prevederilor art. 27² al prezentei legi.</u>	Propunem atribuirea competenței de intentare a procedurii disciplinare inspectorului-judecător, pentru a simplifica procedura disciplinară prin excluderea etapei de examinare a admisibilității sesizărilor.

² Acest articol nu este cel inclus în proiectul de lege actual, dar este propus pentru a fi introdus în Capitolul II, Secțiunea a 2-a, după actualul art. 26. Numerele articolelor se vor schimba dacă se vor accepta propunerile formulate.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
17.	<p><u>Art. 23. Verificarea sesizării</u> (2) Inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este obligat: b) să solicite, cu informarea președintelui instanței judecătorești, opinia scrisă a judecătorului la care se face referire în sesizare cu privire la circumstanțele invocate;</p>	<p>Completarea după cum urmează: (2) Inspectorul-judecător căruia i-a fost repartizată sesizarea este obligat: b) să solicite, cu informarea președintelui instanței judecătorești, opinia scrisă a judecătorului la care se face referire în sesizare cu privire la circumstanțele invocate, <u>cu excepția cazurilor în care sesizarea a fost restituită sau respinsă sau procedura disciplinară a fost clasată;</u></p>	<p>Pentru a exclude o obligație inutilă de a solicita opinia judecătorului în cazuri evidente în care inspectorul-judecător respinge sau restituie sesizarea, sau în cazul în care inspectorul-judecător clasează procedura disciplinară în baza faptelor acumulate, fără a fi nevoie de opinia scrisă a judecătorului. Această posibilitate va ajuta atât la eficientizarea procedurii, cât și va proteja judecătorii de a fi intimidați în rezultatul sesizărilor neîntemeiate.</p>
18.	<p><u>Articolul 24. Termenele de verificare a sesizării</u> (1) Verificarea sesizării se efectuează în termen de cel mult 30 de zile lucrătoare de la data recepționării sesizării de către inspecția judiciară. (2) Inspectorul-judecător principal poate dispune prelungirea termenului de efectuare a verificării cu cel mult 15 zile calendaristice, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului, informând despre acest fapt autorul sesizării.</p>	<p>Modificarea termenelor după cum urmează: (1) Verificarea sesizării se efectuează în termen de cel mult <u>60</u> de zile de la data recepționării sesizării de către inspecția judiciară. (2) Inspectorul-judecător principal poate dispune prelungirea termenului de efectuare a verificării cu cel mult 15 zile, dacă există motive întemeiate care justifică prelungirea termenului, informând despre acest fapt autorul sesizării.</p>	<p>Considerăm că termenele prevăzute sunt prea restrânse, în special dat fiind faptul că inspectorii-judecători au și alte atribuții decât cele legate de procedura disciplinară a judecătorilor. Termenele restrânse ar putea împiedica examinarea calitativă a sesizărilor, de aceea pledăm pentru extinderea acestora. La alin. (2) propunem înlocuirea termenului de 15 zile calendaristice cu termenul de „15 zile” pentru a conforma alineatului (1) și, respectiv, a avea un text mai coerent.</p>
19.	<p><u>Articolul 25. Drepturile și obligațiile judecătorului indicat în sesizare la etapa verificării</u> (1) Judecătorul este în drept: a) să cunoască conținutul sesizării;</p>	<p>Completarea după cum urmează: (1) Judecătorul este în drept: a) să cunoască conținutul sesizării și <u>a deciziei de intentare a procedurii disciplinare;</u></p>	<p>Pentru a asigura posibilitatea judecătorului de a face cunoștință cu decizia de intentare a procedurii disciplinare în vederea asigurării apărării efective.</p>
20.	<p><u>Art. 26. Rezultatele verificării sesizării</u></p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p>	<p>În cazul în care se acceptă</p>

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	<p>(1) După finalizarea verificării, judecătorul-inspector întocmește în baza acesteia un raport, care împreună cu dosarul cauzei disciplinare, este prezentat, în termen de 3 zile lucrătoare, completului de admisibilitate a colegiului disciplinar pentru examinare.</p> <p>(2) Raportul întocmit de către inspectorul-judecător conține descrierea succintă a faptelor invocate de autorul sesizării, a faptelor constatate de inspectorul-judecător, a probelor prezentate de autorul sesizării și a probelor colectate în timpul verificării de către inspectorul-judecător.</p> <p>(3) Modelul raportului privind rezultatele verificării sesizării de către inspectorul-judecător se aprobă de Consiliul Superior al Magistraturii la propunerea colegiului disciplinar.</p>	<p>(1) După finalizarea verificării, judecătorul-inspector <u>adoptă decizia cu privire la clasarea procedurii disciplinare sau emite decizia cu privire la acuzarea pe cauza disciplinară. Decizia cu privire la acuzare, împreună cu dosarul cauzei disciplinare, este prezentată, în termen de 3 zile lucrătoare, colegiului disciplinar pentru examinare.</u></p> <p>(2) <u>Decizia cu privire la acuzarea pe cauza disciplinară întocmită de către inspectorul-judecător conține încadrarea juridică a faptelor imputate judecătorului conform abaterilor disciplinare prevăzute în art. 4 al prezentei legi și descrierea faptelor și argumentelor invocate de autorul sesizării, a faptelor constatate de inspectorul-judecător, a probelor prezentate de autorul sesizării și a probelor colectate în timpul verificării de către inspectorul-judecător, motivele din care se solicită atragerea la răspunderea disciplinară și sancțiunea propusă.</u></p> <p>(3) <u>Decizia cu privire la clasarea procedurii disciplinare conține descrierea faptelor și argumentelor invocate de autorul sesizării și argumentele inspectorului-judecător cu privire la faptele și argumentele invocate, care determină clasarea procedurii disciplinare. Decizia cu privire la clasarea procedurii disciplinare poate fi contestată de către autorul sesizării sau judecătorul vizat, în termen de 15 zile de la data recepționării deciziei, conform prevederilor art. 27³ al prezentei legi.</u></p>	<p>propunerea de a exclude etapa admisibilității sesizărilor, pentru a aduce în conformitate întreg textul proiectului de lege.</p>
21.	<p><u>Secțiunea a 3-a. Examinarea admisibilității sesizărilor pentru pornirea cauzelor disciplinare. Art. 27 – 29.</u></p>	<p>Excluderea întregii secțiuni.</p>	<p>Argumentele sunt prezentate mai sus, la analiza art. 18. De asemenea, a se vedea Opinia privind proiectul de lege cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor, elaborată de Centrul de Resurse Juridice din</p>

³ Acest articol nu este cel inclus în proiectul de lege actual, dar este propus pentru a fi introdus în Capitolul II, Secțiunea a 2-a, după actualul art. 26. Numerele articolelor se vor schimba dacă se vor accepta propunerile formulate.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
22.	<u>Art. nou, înainte de examinarea cauzei de către colegiul disciplinar.</u>	<p>Completarea după cum urmează:</p> <p><u>Art. ⁴27. Examinarea plângerilor împotriva deciziilor inspectorului-judecător</u></p> <p><u>(1) Plângerile împotriva deciziilor inspectorului-judecător cu privire la respingerea sesizărilor, prevăzute de art. 22 alin. (2), și plângerile cu privire la deciziile inspectorului-judecător cu privire la clasarea procedurii disciplinare, prevăzute de art. 26 alin. (3), sunt examinate de către completul din trei membri ai colegiului disciplinar.</u></p> <p><u>(2) Completul din trei membri examinează plângerea în lipsa părților, în cel mult 30 de zile de la primirea dosarului de la Inspekția Judiciară.</u></p> <p><u>(3) În urma examinării plângerii, completul din trei membri adoptă o hotărâre motivată cu privire la respingerea plângerii sau admiterea acesteia și remiterea cauzei pentru verificare suplimentară Inspekției Judiciare.</u></p> <p><u>(4) Hotărârea menționată în alin. (3) este adusă la cunoștința părților și se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii. Ea nu este susceptibilă de atac.</u></p>	<p>Moldova, 31 martie 2014, disponibilă la: http://crjm.org/news/view/264</p> <p>Propunem introducerea unui nou articol 27, după actualul art. 26, care să reglementeze modul de examinare a plângerilor împotriva deciziilor inspectorului-judecător privind respingerea sesizării sau clasarea procedurii disciplinare. Aceste reglementări sunt menite să reglementeze modul de examinare a sesizărilor respinse de către inspectorii-judecători sau procedurile clasate.</p>
Secțiunea a 4-a. Examinarea cauzelor disciplinare de către colegiul disciplinar			
23.	<u>Art. 30. Repartizarea dosarelor</u> După transmiterea și înregistrarea materialelor cauzei disciplinare în colegiul disciplinar, președintele colegiului repartizează, în mod aleatoriu, dosarele disciplinare între membrii colegiului, care vor fi desemnați raportori.	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>După transmiterea și înregistrarea <u>dosarului</u> cauzei disciplinare în colegiul disciplinar, președintele colegiului repartizează, în mod aleatoriu, dosarele disciplinare între membrii colegiului, care vor fi desemnați raportori.</p>	Pentru a aduce în conformitate terminologia cu prevederile art. 26.

⁴ Numărul articolului nu este inclus pentru conveniență, datorită faptului că la el se face referință în propunerile formulate, acesta nu este cel inclus în proiectul de lege actual, dar este propus pentru a fi introdus în Capitolul II, Secțiunea a 2-a, după actualul art. 26. Numerele articolelor se vor schimba dacă se vor accepta propunerile formulate.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
24.	<p><u>Art. 31. Participanții la cauza disciplinară</u> (4) Inspecția judiciară este reprezentată de inspectorul-judecător care a efectuat verificarea sesizării sau un alt inspector-judecător desemnat de inspectorul-judecător principal. Prezența reprezentantului inspecției judiciare este obligatorie.</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>(4) Inspecția judiciară este reprezentată de inspectorul-judecător care a efectuat verificarea sesizării sau un alt inspector-judecător desemnat de inspectorul-judecător principal. Prezența reprezentantului inspecției judiciare este obligatorie. <u>Inspectorul-judecător care participă la examinarea cauzei disciplinare prezintă acuzarea pe cauza disciplinară.</u></p>	<p>Pentru a asigura o procedură în contradictoriu, conform art. 6 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului (CEDO), este necesară stabilirea clară a funcției de acuzare și a funcției de apărare, precum și caracterul neutru al membrilor colegiului disciplinar, care apare ca un organ quasi-judiciar. În cazul în care funcția de acuzare este pusă pe seama unui membru al colegiului disciplinar, acesta va putea participa la luarea deciziei⁵, ceea ce ar putea afecta posibilitatea de luare a deciziilor în cadrul colegiului. În cazul în care proiectul este menținut în forma actuală, cu judecătorul-raportor prezentând <i>de facto</i> acuzarea, riscăm să nu îndeplinim cerințele prevăzute de art. 6 al CEDO.</p> <p>La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 76.</p>
25.	<p><u>Art. 33. Termenele de examinare a cauzei disciplinare de colegiul disciplinar</u> Cauza disciplinară se examinează de colegiul disciplinar în termen de 45 de zile din ziua emiterii hotărârii cu privire la admisibilitatea sesizării. Termenul nu include perioada în care</p>	<p>Modificarea după cum urmează:</p> <p>Cauza disciplinară se examinează de colegiul disciplinar în termen de <u>60</u> de zile din ziua <u>înregistrării dosarului disciplinar</u>. Termenul nu include perioada în care judecătorul s-a aflat în concediu medical sau de odihnă și perioada amânării ședinței, în cazul în care aceasta a fost amânată.</p>	<p>Propunem extinderea termenului de examinare de la 45 de zile la 60 de zile pentru a da un termen suficient colegiului pentru a examina calitativ dosarele înregistrate. Modificarea terminologiei se propune în contextul propunerii de a exclude etapa examinării admisibilității</p>

⁵ A se vedea și p. 80 cu privire la art. 35 al proiectului de lege, Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	judecătorul s-a aflat în concediu medical sau de odihnă și perioada amânării ședinței, în cazul în care aceasta a fost amânată.		sesizării.
26.	<u>Art. 34. Examinarea cauzei disciplinare în colegiul disciplinar</u> (3) Examinarea cauzei disciplinare începe cu prezentarea raportului membrului colegiului disciplinar desemnat raportor pe cauza disciplinară.	Modificarea după cum urmează: (3) Examinarea cauzei disciplinare începe cu <u>audierea inspectorului-judecător, care prezintă acuizarea pe cauza disciplinară.</u>	Modificarea se propune în contextul propunerii de a exclude etapa examinării admisibilității sesizării și fortificării rolului Inspecției Judiciare, după cum a fost recomandat de către Comisia de la Veneția și ODIHR.
	(5) Cauza disciplinară se examinează doar în limitele hotărârii de admisibilitate adoptate în condițiile art. 28.	Modificarea după cum urmează: (5) Cauza disciplinară se examinează doar în limitele <u>acuzării pe cauza disciplinară formulate de inspectorul-judecător.</u>	Modificarea se propune în contextul propunerii de a exclude etapa examinării admisibilității sesizării.
27.	<u>Art. 39. Contestarea hotărârii colegiului disciplinar</u> (1) Hotărârile colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile de la data primirii copiei hotărârii motivate. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile colegiului disciplinar devin irevocabile. (2) Contestațiile se examinează în cel mult 30 de zile de la data înregistrării lor la Consiliul Superior al Magistraturii. (3) Data, ora și locul examinării contestației se comunică din timp persoanei care a	Modificarea după cum urmează: <u>Art. 39. Contestarea hotărârii colegiului disciplinar și examinarea contestației de către Consiliul Superior al Magistraturii</u> (1) Hotărârile colegiului disciplinar pot fi contestate la Consiliul Superior al Magistraturii, prin intermediul colegiului, de către persoanele care au depus sesizarea, inspecția judiciară sau judecătorul vizat în hotărâre, în termen de 15 zile de la data recepționării copiei hotărârii motivate. Termenul de 15 zile este un termen de decădere. La expirarea acestui termen, hotărârile <u>necontestate</u> ale colegiului disciplinar devin irevocabile. (2) După înregistrarea contestației, <u>președintele Consiliului Superior al Magistraturii repartizează, în mod aleatoriu, dosarele disciplinare între membrii Consiliului Superior al Magistraturii, care vor fi desemnați raportori.</u> (3) Contestațiile se examinează în cel mult <u>45</u> de zile de la data înregistrării lor la	Pentru a clarifica modul de rămânere în vigoare a hotărârilor necontestate și pentru a completa prevederile cu privire la procedura de examinare a contestațiilor de către CSM, în vederea asigurării unei proceduri echitabile și transparente. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 81 și 82.

Nr.	Textul actual	Textul propus	Argumentare
	<p>depus sesizarea și judecătorului vizat. (4) După examinarea contestațiilor, Consiliul Superior al Magistraturii decide: a) menținerea fără modificare a hotărârii colegiului disciplinar; b) admiterea contestației și adoptarea unei noi hotărâri. În acest caz prevederile cu privire la procedura de examinare și conținutul hotărârii colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare sînt aplicabile și pentru Consiliul Superior al Magistraturii.</p>	<p>Consiliul Superior al Magistraturii. (4) <u>În urma examinării contestațiilor, în lipsa părților, Consiliul Superior al Magistraturii decide:</u> a) <u>menținerea fără modificare a hotărârii colegiului disciplinar sau</u> b) <u>admiterea contestației.</u> (6) <u>În cazul admiterii contestației, Consiliul Superior al Magistraturii reia examinarea cauzei disciplinare și adoptă o nouă hotărâre. În acest caz, prevederile cu privire la procedura de examinare și conținutul hotărârii colegiului disciplinar privind rezultatul examinării cauzei disciplinare sînt aplicabile și pentru Consiliul Superior al Magistraturii.</u></p>	
	<p><u>Art. 40. Contestarea hotărârilor Consiliului Superior al Magistraturii (2)</u> Cererile de contestare sunt examinate de un complet format din 5 judecători. Cererile privind contestarea deciziilor Consiliului Superior al Magistraturii, adoptate în condițiile art. 39 se examinează în mod prioritar. Termenul de examinare nu poate depăși 30 de zile.</p>	<p>Modificarea după cum urmează: După sintagma "sunt examinate" se introduce sintagma "<u>atât în ceea ce privește fondul cauzei, proporționalitatea sancțiunii, cât și aspectele de procedură</u>".</p>	<p>Pentru a da posibilitatea examinării în fond și în procedură a contestațiilor cu privire la hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii.</p>
28.	<p><u>Art. nou</u></p>	<p><u>Art. XXX. Publicarea hotărârilor irevocabile cu privire la cauzele examinate</u> <u>Colegiul disciplinar publică toate hotărârile irevocabile cu privire la cauzele examinate, inclusiv hotărârile irevocabile ale Consiliului Superior al Magistraturii sau Curții Supreme de Justiție.</u></p>	<p>Pentru a facilita accesul publicului la hotărârile finale. La acest subiect a se vedea și Opinia Comisiei de la Veneția și ODIHR cu privire la proiectul de lege, p. 85.</p>